

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Praesertim Augustini, Et Thomae Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Sacramentis In Genere Et Specie - Libros Octo Complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput 11. Fidei dogma est, præter Sacerdotium spirituale & internum,
Christianis omnibus commune; aliud esse Sacerdotium externum &
visibile, in ultima Cœna à Christo Domino institutum, ad ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73212](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73212)

liter in Apostolis: in Episcopis variari posse, mutarique à Pontifice; non ex mera voluntate, sed ex causa. Videri potest tota illa Dissertatio citato cap. 15. Sanctorumque Leonis & Gregorii Magni pro illa testimonia, cum responsione ad ea quæ in contrarium ex Scriptura, & aliunde proferruntur argumenta.

47 Confutavit deinde quorundam distinctionem: jurisdictionem Episcoporum esse de jure divino; sed istius jurisdictionis materiam & loca à S. Pontifice destinari. Uti & istam aliam: jurisdictionem esse immediatè à Deo, sed non illius exercitium. Priorem quidem: quia jurisdictionis est respectus quidam: omnis autem respectus ab ea causa, à qua profuit, accipit ut suos terminos signatè respiciat; terminos verò hujus respectus esse subditos & loca. Si ergo destinata jurisdictionem Episcopi habent à Deo, consequens foret eam ad omnem hominem & omnem locum extendi. Qui enim contulit indefinitam, contulit illimitatam.

48 Posteriorem confutavit, dicens, absurdum esse à Deo collatam Episcopis jurisdictionem impotentem, & quæ exerceri non possit. In summa, si universa jurisdictionis materia à Christo subiecta fuerit Romano Pontifici, ab eo cæteris Episcopis distribuenda, ipsamque etiam jurisdictionis exercitium ipsi subiectum fuerit; non esse, cur jurisdictionis ipsi pariter subiecta non fuerit. Videantur quæ utramque in partem hac de re apud laudatum Historicum inveniantur. Illud solum observo, Laynii Dissertationem cum laude in Concilio acceptam fuisse.

CAPUT XI.

Fidei dogma est, præter Sacerdotium spirituale & internum, Christianis omnibus commune; aliud esse Sacerdotium externum & visibile, in ultima Cæna à Christo Domino institutum, ad sacrificandum & offerendum Deo corpus & sanguinem suum.

49 Dixi 1°. præter Sacerdotium spirituale & internum, quod in baptismo fundatur, consistitque in oblatione orationum, gratiarum actionum, contriti cordis, &c. De quo 1. Petri 2. & ipsi tanquam lapides vivi, superedificaverint, domus spiritualis, Sacerdotium sanctum, offerre spirituales hostias, acceptabiles Deo per Jesum Christum... Vos autem genus electum, regale Sacerdotium, gens sancta, populus acquisitionis. Et Apocal. 1. fecit nos regnum, & Sacerdotes Deo, & Patri suo.

50 Dixi 2°. aliud esse Sacerdotium externum & visibile, in ultima Cæna à Christo Domino institutum, ad sacrificandum & offerendum Deo corpus & sanguinem suum. Christus namque, est seipsum in ara crucis, morte intercedente, Deo Patri oblatarius erat, ut æternam illam redemptionem operaretur (ait Tridentinum sess. 22. c. 1.) quia tamen per mortem Sacerdotium ejus extinguendum non erat, in Cæna novissima, quæ nocte tradebatur, ut dilecta Sponsæ suæ Ecclesiæ visibile, sicut hominum natura exigit, relinqueret sacrificium, quo cruciatum illud, semel in cruce peragendum, representaretur, ejusque memoria in finem usque sæculi permaneret, atque illius salutaris virtus, in remissionem eorum, quæ à nobis quotidie committuntur, peccatorum applicaretur, Sacerdotem, secundum ordinem Melchisedech, se in æternum constitutum declarans, corpus & sanguinem suum, sub speciebus panis & vini, Deo Patri obtulit, ac sub eandem rerum symbolis, Apostolis, quos tunc novi Testamenti Sacerdotes constituebat, ut sumerent tradidit, & eisdem, eorumque in Sacerdotio

Tom. III.

successoribus, ut offerrent præcepit per hæc verba: hæc facite in meam commemorationem, uti semper Catholica Ecclesia intellexit, & docuit. Nam celebrato veteri Pascha, quod in memoriam exitus de Egypto, multitudo filiorum Israel immolabat, novum instituit Pascha, seipsum ab Ecclesia, per Sacerdotes, sub signis visibilibus, immolandum, in memoriam transitus sui ex hoc mundo ad Patrem, quando per sui sanguinis effusionem nos redemit... Et hæc quidem illa munda oblatio est, quæ nullâ indignitate aut malitiâ offerentium inquinari potest, quam Dominus per Malachiam, nomine suo, quod magnum futurum esset in Gentibus, in omni loco mundam offerendam prædixit. Et quam nos obscure innuit Apostolus Paulus Corinthiis scribens, cum dicit: non posse eos qui participatione mensæ demoniorum pollutum sunt, mensæ Domini participes fieri, per mensam altare utrobique intelligens, &c.

Quàmlibet obstrepat Lutherani, & Calvinistæ, certissima sunt quæ allatis verbis docet Tridentinum. Quod enim in novissima Cæna Christus incrementum novæ legis sacrificium obtulerit, videlicet corpus & sanguinem suum, sub panis & vini speciebus; quodque proinde suos tunc Apostolos, Apostolorumque in Sacerdotio successores, novi Testamenti tunc constituit Sacerdotes, dicendo: hæc facite in meam commemorationem. Probat 1°. ex Evangelica Cæna novissima narratione, sive ex verbis, quibus Christus consecravit, prout apud Lucam in Græco legitur, hoc est corpus meum, quod pro vobis datur, id est offertur præsentis tempore. Luc. 22. Vel, ut habet Paulus 1. Cor. 11. quod pro vobis frangitur. De calice item apud tres Evangelistas, verbo præsentis temporis in Græco legitur, qui pro vobis effunditur. Hæc est calix novi Testamenti in sanguine meo, qui pro vobis effunditur. Luc. 22.

Illâ quippe verba præsentis temporis, datur, frangitur, effunditur, non significant dari, vel effundi Apollolis ad manducandum, & bibendum, sed dari, & effundi Deo in sacrificium. Neque enim Christus ait: vobis datur, frangitur, effunditur; sed pro vobis. Nec solum pro vobis presentibus, sed pro vobis apud Lucam, & pro multis apud Matthæum & Marcum. Sensus proinde est: pro vobis & pro multis datur, & offertur Deo in sacrificium propitiatorium, in remissionem videlicet peccatorum, ut legitur Matth. 26. Atque ita universa Ecclesia semper intellexit, prout fatetur Lutherus in lib. contra Regem Angliæ, in lib. de captiv. Babylon. & in lib. de abrog. Miss. priv. Faucher & Calvinus l. 4. Institut. c. 18. §. 11. & 12. Fatentur (inquam) contra se stare traditionem Veterum, plurimorum sæculorum usu firmatam, omniumque consensu probatam (verba sunt Lutheri de captiv. Babylon.) Atqui universalis Ecclesiæ est de vero Evangelii sensu judicare, ubi de eo controvertitur, uti demonstratum est to. 2. lib. 2.

Probat 2°. quia Christus est Sacerdos in æternum, secundum ordinem Melchisedech. Psalm. 109. Sicut ergo Melchisedech panem & vinum obtulit in sacrificium, Genes. 14. hoc fecit & Christus: non in cruce, sed in ultima Cæna, offerendo corpus & sanguinem suum sub speciebus panis & vini. Ideo namque est, & dicitur Sacerdos secundum ordinem Melchisedech, quia idem sacrificium obtulit, ut optime exponit Cyprianus epist. 63. ad Cecil. ubi alludens ad verba illa, secundum ordinem Melchisedech, dicit quod hic ordo est de sacrificio illo veniens, & inde descendens, quod Melchisedech Sacerdos Dei Summi fuit, quod panem & vinum obtulit, quod Abraham benedixit. Nam quis magis Sacerdos Dei Summi, quam

M m m m

Dominus noster Jesus Christus, qui sacrificium Deo Patri obtulit? Et obtulit hoc idem, quod Melchisedech obtulerat, id est panem & vinum, suum scilicet corpus & sanguinem. . . . Ergo in Genesi . . . procedit imago sacrificii, in pane & vino scilicet constituta: quam rem perficiens & adimplens Dominus, panem & calicem mixtum vino obtulit, & qui est plenitudo, veritatem prefiguratae imaginis adimplevit. Augustinus quoque lib. 16. Civit. c. 22. dicit, quod in oblatione Melchisedech primum apparuit sacrificium, quod nunc à Christianis offertur Deo toto Orbe terrarum, impleturque illud quod . . . per Prophetam dicitur ad Christum. . . Tu es Sacerdos in aeternum, secundum ordinem Melchisedech. Et epist. 95. ad Innoc. Melchisedech, prolato Sacramento mensae Dominicae, novit aeternum ejus Sacerdotium prefigurare. Similia habent Eusebius Caesariensis l. 5. Demonstrat. Evang. c. 3. Ambrosius Epiphanius, Hieronymus, Chrysostomus, alique Patres.

53 Tertio, idipsum probatur ex Malach. 1. non est voluntas mihi in vobis, dicit Dominus exercituum: & munus non suscipiam de manu vestra. Ab ortu enim solis, usque ad occasum, magnum est nomen meum in gentibus. & in omni loco sacrificatur, & offertur nomini meo oblatio munda: quia magnum est nomen meum in gentibus. Quibus verbis Deus per Malachiam Prophetam praedicit se veteris legis sacrificia repudiaturum, & in lege nova offerendum aliud ex hostia pura & sancta, & istud per omnes gentes toto terrarum Orbe sibi offerendum. Quod profecto intelligi nequit de sacrificio crucis, nec de sacrificiis Hebraeorum, nec de solo sacrificio laudis vel bonorum operum. Ergo intelligitur de solo visibili sacrificio Missae, seu Eucharistiae, quod Christus instituit in Coena. Non (inquam) de sacrificio crucis, utpote quod in uno dumtaxat, non in omni loco erat offerendum. Neque de sacrificiis Hebraeorum, utpote quae non erant offerenda in gentibus. Neque de spiritali sacrificio laudis, offerendo per omnes gentes. 1. quia sacrificium illud, utpote late & improprie dictum, à Scriptura non ultrapatur simpliciter nomine sacrificii, sed cum addito: sacrificium laudis, sacrificium iustitiae, hostiam vociferationis. 2. dicendo: munus non suscipiam de manu vestra: in omni enim loco sacrificatur, & offertur nomini meo oblatio munda, novum aliquod sacrificium designatur, Judaicis repudiatis successurum, atque à gentibus offerendum. Qualia non sunt sacrificia laudum, ab ipsis quoque Judaeis frequentata. 3. sacrificium à Malachia praedictum de visibili Eucharistiae, seu Missae sacrificio universi Patres semper intellexerunt, ut Justinus Martyr Dial. cum Triphon. Iræncus l. 4. c. 32. Tertullianus l. 3. contra Marcionem. Cyprianus lib. 3. contra Judaeos c. 16. Eusebius Caesariensis lib. 1. Demonstrat. Evang. c. 10. Chrysostomus in Psal. 95. Augustinus 18. Civit. 37. Hieronymus & Theodoretus in cap. 1. Malach. Damascenus l. 4. fid. orthod. c. 14.

54 Quarto, Paulus Apostolus 1. Cor. 1. mensam, in qua Christiani corporis & sanguinis Christi participes efficiuntur, altare vocat, ipsumque corpus & sanguinem Christi vocat hostiam: *Calix benedictionis, cui benedicimus, nonne communicatio sanguinis Christi est? Et panis, quem frangimus, nonne participatio corporis Domini est? . . . Vide-te Israël secundum carnem: nonne qui edunt hostias, participes sunt altaris? . . . sed quae immolant gentes, demonis immolant, & non Deo. . . Non potestis mensae Domini participes esse, & mensae demoniorum. Ecce mensam Domini, in qua communicamus corpori sanguinique Christi, opponit mensam demoniorum. Per mensam autem demoniorum altare intelligit (utpote in qua quae immolant*

Gentes, demonis immolant. Ergo per mensam Domini altare intelligit, figuratum per altare Israël. Propter quod dicit: videte Israël secundum carnem: nonne qui edunt hostias, participes sunt altaris, &c.? Igitur Christiani habent altare & hostiam, de qua participant, dum corporis & sanguinis Christi communionem accipiunt. Nunquam autem altare proprie dictum existit, nisi ad sacrificium proprie dictum. Et sic Patres omnes, Graeci & Latini, Conciliaque Nicænum l. can. 18. Constantinopolitanum l. can. 1. Ephesinum l. c. 7. & in declaratione anathematismi XI. Calcedonensis can. 1. & in libello quem Ichnion, Ecclesiae Alexandrinae Diaconus, Leonii Papae, ipsique Concilio Calcedon. obtulit. Ita denique veteres omnes Liturgiae Christianarum Nationum omnium, ipsorum etiam Apostolorum Jacobi, Petri, Marci apud Contentonum de Eucharist. differt. l. c. 1. specul. 2. Quibus conformiter Andreas Apostolus (ut videre est in Actis passionis ipsius, à Presbyteris Achaiae, oculatis testibus, conscriptis, quorum veritatem Contentonus adversus Auberinum Calvinistam solidè propugnavit.) Ego (inquit) omnipotenti Deo . . . immaculatum Agnum quotidie sacrifico, non taurorum carnes, nec hircorum sanguinem, sed immaculatum Agnum in altari, cujus carnes postquam omnis populus manducaverit, Agnus, qui sacrificatus est, integer perseverat, & vivit.

Nec istud incrementum altaris sacrificium infinitam sacrificii crucis virtutem evertit, vel minuit, nec obstat, ne Christus unà crucis oblatione totius mundi peccata expiarit, Deoque homines perfectè reconciliavit. Quia non oblat, ne sacrificium crucis sit unicum sacrificium Redemptivum, cujus fructus sic nobis applicatur per sacrificium altaris, ut sacrificium altaris omnem virtutem suam habeat à sacrificio crucis. Et licet sit aliud sacrificium Religionis quoad offerendi modum; est tamen idem quoad vestram oblatam, principalemque offerentem. Nec praeter Christum alii sunt Sacerdotes, qui ipsi tantquam defuncto succedant; sed per quos velut Ministros & Vicarios suos Christus ipse ubique & quotidie sacrificat.

Itaque fatemur sacrificium crucis esse perfectissimum, vimque infinitam & sempiternam habere ad sanctificandum, nec opus esse alio sacrificio crucis, aut ejusdem sacrificii crucis, seu passionis & mortis Christi repetitione. Sed inde non magis est consequens, everti sacrificium crucis, si in nova lege aliud sit altare praeter crucem; quam everti sacrificium crucis, si in veteri lege aliud fuerit altare praeter crucem. Placuit enim Deo varia media instituire, quibus fructum sacrificii crucis consequeremur. Atque unum ex istis, in nova lege, est Ecclesia seu Missae sacrificium; sicut in veteri lege fuit sacrificium Synagoga. Quod quidem Missae sacrificium necessarium Deus esse voluit ad Religionem constitendam (cujus actus praecipuus est visibile sacrificium) ad Deum supremo, ipsique soli debito cultu honorandum, ad sacrificium crucis commemorandum, fructumque illius nobis applicandum.

Rursum fatemur, solam oblationem, factam in cruce, fontem esse omnis sanctificationis omnium saeculorum, per te sanctificantem omnes quotquot sanctificantur. Sed sicut effectus ille sanctificationis applicatur hominibus per baptismum, aliaque Sacramenta, & opera bona; sic & per sacrificium Missae; quod per istud in cruce oblatum sacrificium operatur sanctificationem. Quomodo Baptismus, aliaque Sacramenta, & opera bona nos sanctificant in virtute sacrificii in cruce oblatis, sive in sanguine Christi. Et hoc in aeternum, id est pro omni aetate & generatione, quae fuit, est, & erit, ita ut opus non sit alio

Christo, qui pro nobis crucifigatur, neque aliâ passione ejusdem Christi.

- 58 Merito proinde Tridinum loco citato can. 1. si quis dixerit, in Missa non offerri Deo verum & propriè dictum sacrificium, aut quod offerri, non sit aliud quam nobis Christum manducandum dari, anathema sit.
- 59 Can. 2. si quis dixerit, illis verbis: HOC FACITE IN MEAM COMMEMORATIONEM, Christum non instituisse Apostolos Sacerdotes; aut non ordinasse, ut ipsi, alique Sacerdotes offerrent corpus & sanguinem suum, anathema sit.
- 60 Can. 3. si quis dixerit, Missæ sacrificium, tantum esse laudis, & gratiarum actionis, aut nudam commemorationem sacrificii in cruce peracti; non autem propitiatorium; vel soli prodesse sumentis, neque pro vivis & defunctis, pro peccatis, penis, satisfactionibus, & aliis necessitatibus offerri debere, anathema sit.
- 61 Can. 4. si quis dixerit, blasphemiam irrogari sanctissimo Christi sacrificio, si cruce peracto, per Missæ sacrificium, aut illi per hoc derogari, anathema sit.

CAPUT XII.

Sacerdotalis Ordinis officium, dignitas & excellentia.

- 62 Dignitas & excellentia per se innotescit ex officio & potestate ipsius erga corpus Christi verum & mysticum. Nam erga corpus Christi verum, Sacerdos habet ex institutione Christi potestatem illud consecrandi, seu conficiendi, offerendi, & fidelibus distribuendi. Hanc quippe potestatem Sacerdotibus Christus largitus est in Coena novissima, quando Sacerdotes secundum ordinem Melchisedech instituit, dicens: hoc facite in meam commemorationem.
- 63 Erga corpus verò Christi mysticum, seu fidelem populum, Sacerdos potestatem habet ipsum Deo reconciliandi, baptizando, absolvendo, Eucharistiam, Extremamque Unionem porrigendo, pro populo sacrificium offerendo, precibus suis nomine Ecclesiæ pro eo intercedendo, & populique precibus ad Deum deferendo, Deique voluntatem populo annuntiando: Hinc Apostolus 1. Cor. 4. Sacerdotes vocat *Ministros Christi*, & dispensatores mysteriorum Dei. Et 2. Cor. 5. explicans istud ministerium, Deus (inquit) nos reconciliiavit sibi per Christum, & dedit nobis ministerium reconciliationis.... Pro Christo ergo legationem fungimur, tamquam Deo exhortante per nos. Obsecramus pro Christo, reconciliamini Deo. Sacerdotes proinde sunt mediatores pacis inter Deum & homines, istudque ministerium implent, quando, stantes ad altare, eam, quæ per factum pro nobis in cruce Christi sanguinem facta est, reconciliationem Deo Patri offerentes, nomine totius Ecclesiæ supplices rogant, ut illius reconciliationis intuitu & virtute Deus populo suo propitius fiat, fructumque illius eidem applicet.
- 64 Hoc sensu Sacerdotem *Mediatorem Dei* & *hominum* SS. Patres appellant, Chrysostomus homil. 5. de verb. Isa. & lib. 3. de Sacerdot. Ambrosius epist. ad Eccles. Vercell. Cyrillus Alexandrinus l. 2. de recta fid. ad Reginas. Hieronymus in cap. 1. Malach. Augustinus epist. 149. aliis 69. ad Paulinum.
- 65 Atque ex his innotescit admiranda Sacerdotalis Ordinis dignitas. Quippe (ut Chrysostomus ait lib. 3. de Sacerdotio) non mortalis quisquam, non Angelus, non Archangelus, non alia quævis creata potentia, sed ipse Paracletus Ordinem hujusmodi disposuit.... Idcirco necesse est Sacerdotem sic esse purum, ut in calis ipsis collocatus, inter caelestes illius virtutes medius staret. Terribilia namque atque hor-

rifica fuisse ferunt, quæ gratia tempus præcæperunt; quod genus fuere tintinnabula, mala punicæ, lapides pectori Sacerdotis, alique superhumerali ejusdem superpositi, mitra, cidaris, vestis ad pedes usque demissa, lamina aurea, Sancta Sanctorum, ingens intus quiet, atque silentium. At verò si quis ea, quæ gratia tempus nobis advexit, examinet, terribilia atque horifica, quæ dixi, iudicabit esse admodum levia. Nam dum conspici Dominum immolatum, & Sacerdotem sacrificio incumbentem, & preces fundentem, tum verò turbam circumfusam pretioso illo sanguine intingi, etiamne te inter mortales versari, atque in terra consistere censes? An non potius è vestigio in caelos transferri? ... Pono ob oculos Eliam, & infinitam turbam circumfusam, & sacrificium lapidibus superpositum; tum verò reliquos omnes admodum quietos & taciturnos; solum autem Prophetam preces fundentem, secundum id flammam derepentè è caelo delapsam, sacrificiumque ipsum lambentem. Mira sum ista profecto, ac stupore omni plena. Ab illis ergo sacris ad nostra te transfer: nec ea mira modo esse videbit; sed etiam omnem stuporem excedentia. Adest enim Sacerdos, non ignem gestans, sed Spiritum sanctum. Is preces diuturnas fundit, non quo flamma calidus delapsa, sacra apposita absumat; sed ut gratia in sacrificium influens, per illud ipsum omnium animos inflammet, & puriores reddat argento igne excocto purgatoque.

O stupendam Sacerdotum dignitatem! iis qui 66 terram incolunt commissum est, ut ea quæ in caelis sunt dispensent. Iis datum est, ut potestatem habeant, quam Deus optimus neque Angelis, neque Archangelis datam esse voluit. Neque enim ad illos dictum est: Quæcumque alligaveritis, &c. & quæcumque solveritis, &c. Habent quidem & terrestres Principes vinculi potestatem: verum corporum solum. Id autem, quod dico Sacerdotum vinculum, ipsam etiam animam contingit, atque ad caelos usque pervadit, usque adeo, ut quæcumque infernè Sacerdotes consecraverint, illa Deus supernè rata habeat, ac servorum sententiam Dominus confirmet... Quenam obsecro potestas hæc animæ major esse queat? ... Quid multa? Rex aliquis, sicut ex subditis suis hunc honorem detulerit, ut potestatem habeat quoscumque velit in carcerem consiciendi, eosdemque rursus laxandi, beatus ille & admirandus iudicio omnium fuerit. At verò qui à Deo tantè majorem acceperit potestatem, quantò caelum terræ pretiosius est, quantò etiam anima corporibus præstant, hic vilem eoque dignitatem accepisse nonnullis videri debet? ... Insania manifesta est despiciere tantum principatum, sine quo neque salutis, neque promissorum bonorum compotes fieri possumus. Nam si non potest quis in regnum calorut ingredi, nisi per aquam & spiritum regeneratus fuerit; & qui non manducat carnem Domini, & sanguinem ejus non bibit, æternâ vitâ privatur; omnia autem hæc haud aliter quam per sacrosantas illas manus perficiuntur, manus (inquam) Sacerdotum: quis fiet, ut citra illarum opem gebenna ignem evitare quis possit, aut reposita in caelo corona premia assequi? Hi enim sunt, quibus concedita sunt spiritalia parturigenes, tum etiam baptismatis partus à Deo est commissus. Per hos Christum induimus, unicum Dei filio sepelimus, beati illius Capitis membra efficitur. Quo nomine Sacerdotes merito non modo vereri plus debemus, quam vel Principes, vel Reges; verum etiam majori honore, quam parentes proprios honestare. Hi enim ex sanguinibus, & voluntate carnis nos genuerunt; illi verò Authores nobis sunt natiuitatis ejus, quam à Deo habemus, beatæ regenerationis illius, libertatis veræ, atque adeptiois ejus, quâ nos per gratiam filii Dei sumus effecti. Corporis lepram purgare, seu veridicam, haud purgare quidem, sed purgatos proba-